

Універсітэцкі

№ 4 (74)
КРАСАВІК,
2003

ВЕСНІК

ГАЗЕТА МАГІЛЁўСКАГА ДЗЯРЖАўНАГА УНІВЕРСІТЭТА імя А. А. КУЛЯШОВА

Выдаецца з мая 1996 г.
Перыядычнасьць – 1 раз у месяц

ІЗ ПРОШЛОГО В НАСТОЯЩЕЕ

В 1913 году в Могилеве открылся учительский институт, который в 1918 был реорганизован в педагогический. После ряда преобразований к началу 40-х годов Могилевский пединститут стал одним из крупнейших вузов Белоруссии, в котором обучалось свыше двух тысяч студентов, имелись заочное отделение и аспирантура. К этому времени институт сформировался как самостоятельный образовательный, научный и культурный центр региона. Он располагал хорошо оборудованными кабинетами и лабораториями, спортивным залом, стрелковым тиром, студенческим клубом, библиотекой, общежитием. В институте сложился квалифицированный преподавательский состав. В годы Великой Отечественной войны институт был практически полностью разрушен, уничтожены его библиотека, оборудование, распался преподавательский коллектив, однако сразу после освобождения Могилева в 1944 году институт возобновил свою работу. В 1978 году ему присвоено имя А.А.Кулешова, а в 1997 году он преобразован в Могилевский государственный университет им. А.А.Кулешова.

В университете работает 10 факультетов: физико-математический, исторический, славянской филологии, экономики и права, педагогический, естествознания, физического воспитания, педагогики и психологии детства, иностранных языков, довузовской подготовки и профори-

ентации. Действует также факультет дополнительных профессий, обеспечивающий подготовку специалистов различных направлений, владеющих знаниями и навыками организации внеурочной работы с детьми в школах и внешкольных учреждениях.

Педагогическая и научно-исследовательская работа в университете ведется на 38 кафедрах, где работают около 400 преподавателей, из которых почти 200 имеют ученые степени и звания, в том числе 25 докторов наук и профессоров. Кадровый потенциал кафедр университета позволяет дать будущим специалистам глубокие и прочные знания по фундаментальным и специальным дисциплинам.

Студенты и преподаватели всех факультетов имеют возможности творческого самовыражения в литературном объединении «Натхненне», в многочисленных кружках художественной самодеятельности. В университете издается научно-методический журнал «Веснік універсітэта» и многотиражная газета.

В настоящее время университет имеет три учебно-лабораторных корпуса, три учебно-спортивных комплекса, стадион, тренажерно-восстановительный центр, учебно-биологическую базу «Любуж», три общежития, две студенческие столовые, санаторий-профилакторий, кафе «Лабиринт», несколько музеев, лаборатории оперативной полиграфии, информационных технологий, учебного

телевидения, свыше 100 учебных кабинетов. Фонд библиотеки составляет около 500000 экземпляров.

В университете обучается около 8000 студентов по 31 специальности преимущественно педагогического профиля. Переход в новый статус позволил ему начать с 1998 года обучение экономистов, правоведов, социологов. Сегодня этот процесс получает свое логическое продолжение – начиная с 2003 года открывается прием на ряд новых специальностей: физика (научно-педагогическая деятельность), биология (научно-педагогическая деятельность), география (научно-педагогическая деятельность и всеобщая), белорусская филология, русская филология, журналистика, психология. В дальнейшем, уже в следующем году, на всех факультетах появятся новые специальности университетского типа. Не забываем мы и о развитии педагогического профиля: в этом году начнется подготовка учителей информатики и иностранного языка (только на платной основе), физической культуры со специализацией менеджмент спорта и туризма, логопедов.

Об истории становления, развития факультетов вы узнаете, когда прочитаете этот номер газеты.

П.Г.РАБЗОНОВ,
начальник учебно-методического отдела.

ПРАВИЛА ПРІЇЊМУ

ва ўстанову адукацыі "Магілёўскі дзяржаўны ўніверсітэт імя А.А.Куляшова"

1. У Магілёўскім дзяржаўным універсітэце імя А.А.Куляшова маюць права на базе агульнай сярэдняй ці сярэдняй спецыяльнай адукацыі атрымаць на конкурснай аснове бясplatную вышэйшую адукацыю грамадзяне Рэспублікі Беларусь і асобы беларускай нацыянальнасці, якія з'яўляюцца грамадзянамі іншых дзяржаў, грамадзяне Расійскай Федэрацыі, Рэспублікі Казахстан, Кыргызскай Рэспублікі, Рэспублікі Таджыкістан, а таксама замежныя грамадзяне і асобы без грамадзянства, якія пастаянна пражываюць у Рэспубліцы Беларусь.

Грамадзяне іншых замежных дзяржаў могуць залічвацца на звышпланавыя месцы па конкурсе пры паспяховай здачы ўступных экзаменаў або становяцца праходжаннем суб'едавання на ўмовах аплаты навучання фізічнымі або юрыдычнымі асобамі.

2. Колькасць месцаў для прыёму студэнтаў на навучанне за кошт сродкаў дзяржаўнага бюджэту вызначаецца кантрольнымі лічбамі прыёму, што ўстанаўліваюцца Міністэрствам адука-

цыі Рэспублікі Беларусь.

3. Звыш кантрольных лічбаў прыёму можа ажыццяўляцца прыём асоб на навучанне за аплату фізічнымі або юрыдычнымі асобамі. На звышпланавыя месцы, колькасць якіх вызначае ўніверсітэт у залежнасці ад наяўнай вучэбна-лабараторнай базы і прафесарска-выкладчыцкага складу, залічваюцца па конкурсе абітурыенты, якія станюцца здалі ўступныя іспыты, але не былі залічаны на бюджэтныя месцы ва ўніверсітэт ці іншую дзяржаўную ВНУ (пры ўмове адпаведнасці ўступных іспытаў незалежна ад формы іх правядзення), а таксама асобы, якія прайшлі даінстытуцкую падрыхтоўку па выніках сумешчаных выпускных – ус-

тупных іспытаў.

4. Другую і наступную вышэйшую адукацыю можна атрымаць на ўмовах поўнай аплаты навучання згодна з адпаведным палажэннем.

5. Тэрміны прыёму:
На дзённую форму навучання прыём дакументаў праводзіцца з 23 чэрвеня па 23 ліпеня; уступныя экзамены – з 25 ліпеня да 8 жніўня; залічэнне на месцы, якія вызначаны кантрольнымі лічбамі прыёму – да 11 жніўня.

Прыём дакументаў для ўдзелу ў конкурсе на залічэнне на навучанне на ўмовах аплаты – да 15 жніўня, залічэнне – да 17 жніўня.

Прыём заяў на заочную форму навучання – з 17 красавіка па 17 мая, уступныя экзамены – з 19 па 31 мая, залічэнне – да 6 чэрвеня.

6. Абітурыенты падаюць асабіста ці дасылаюць па пошце ў прыёмную камісію:

- заяву ўстаноўленага ўзору на імя рэктара;
- дакумент дзяржаўнага ўзору аб адукацыі (у арыгінале);
- сертыфікат цэнтралізаванага тэсціравання (для тых, хто ў ім удзельнічаў);
- медыцынскую даведку па форме 086У з абавязковым пералікам дадзеных аб атрыманых прафілактычных прышчэпках супраць інфекцыйных захворванняў;
- выписку з працоўнай кніжкі (для тых, хто працуе);
- даведку выканкама сельскага савета, што пацвярджае пастаяннае пражыванне ў сельскіх населеных пунктах;
- даведку службы занятасці населеніцтва (для тых, хто знаходзіцца на яе ўліку);

ДАРАГІЯ ВІПУСКНІКІ!

Вы трымаеце ў руках шматгарадзкую газету "Універсітэцкі веснік" Ма-

гілёўскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя А.А.Куляшова, маеце магчымасць пазнаёміцца з гісторыяй ВНУ, яе факультэтаў, з правіламі прыёму на 2003 г.

Могилевский областной исполнительный комитет
Могилевский городской исполнительный комитет
Могилевский государственный университет им. А.А.Кулешова
Дни МГУ им. А.А.Кулешова в городе Могилеве
23-25 апреля 2003 года

60-летию освобождения Могилевской области от немецко-фашистских захватчиков 90-летию образованию университета посвящается

В ПРОГРАММЕ:

Открытие Дней МГУ им. А.А.Кулешова в г. Могилеве
23 апреля
Актный зал МГУ им. А.А.Кулешова, начало в 11.00

«Сто дорог – одна твоя»
День открытых дверей (для выпускников школ)
23 апреля
Актный зал МГУ им. А.А.Кулешова, начало в 11.30

«Грани сотрудничества»
Встреча представителей трудовых коллективов МГУ им. А.А.Кулешова и ОАО «Техноприбор»
23 апреля
ОАО «Техноприбор», начало в 15.30

«За сильную и процветающую Беларусь»
Проведение круглых столов и семинаров по актуальным проблемам современного общества
23-25 апреля
МГУ им. А.А.Кулешова

«Спорт. Молодость. Здоровье.»
Спортивный праздник
24 апреля 2003 года
Стадион «Спартак», начало в 12.00

«Как прекрасен этот мир»
Выставка живописи, рисунка, скульптуры
24 апреля 2003 года
МГУ им. А.А.Кулешова, ауд. 157, начало в 14.00

«У искусства – дар бесценный...»
Творческие вечера и концерты художественных коллективов МГУ им. А.А.Кулешова
18-25 апреля
Предприятия, учебные заведения, организации, музеи города

«В ответе за будущее»
Выступления преподавателей университета с публичными лекциями на предприятиях и в организациях города. Встречи с авторами учебных пособий для средних школ и высших учебных заведений
23-25 апреля

«Горизонты университетской науки»
Выставка публикаций ученых университета
25 апреля
ДК и Т ОАО «Могилевхимволокно», начало в 15.30

Закрытие Дней МГУ им. А.А.Кулешова в г. Могилеве.
25 апреля
ДК и Т ОАО «Могилевхимволокно», начало в 16.00

• копію пасведчання аб нараджэнні (для асоб беларускай нацыянальнасці, якія з'яўляюцца грамадзянамі іншых дзяржаў і пражываюць на іх тэрыторыі);

• 6 фотакартак памерам 3x4.

Абітурыенты, якія паступаюць не ў год атрымання агульнай сярэдняй ці сярэдняй спецыяльнай адукацыі, абавязаны прадставіць дакументы, якія пацвярджаюць іх вучобу ці работу за гады, якія папярэднічалі паступленню (дакумент аб адукацыі, выліска з працоўнай кніжкі або даведка службы занятасці населеніцтва, іншае). Разам з вышэй пералічанымі прадстаўляюцца дакументы, якія пацвярджаюць права абітурыентаў на льготы.

Пашпарт або іншае пасведчанне асобы, выдадзенае органамі Міністэрства ўнутраных спраў Рэспублікі Беларусь, прад'яўляецца абітурыентам асабіста.

Дакументы прадстаўляюцца на адрас:
212022, г. Магілёў, вул. Касманаўтаў, 1. Магілёўскі дзяржаўны ўніверсітэт імя А.А.Куляшова, прыёмная камісія. Тэл.: 26-35-07.

7. Універсітэт праводзіць прыём студэнтаў на першы курс дзённага аддзялення дзевяці факультэтаў па 28

спецыяльнасцях, па якіх прадугледжаны наступныя конкурсныя экзамены:

ФАКУЛЬТЭТ ПРЫРОДАЗНАўСТВА:
«Біялогія»: біялогія (вусна); хімія (пісьмовы тэст); беларуская або руская мова (пераказ);
«Географія»: географія (вусна); біялогія (пісьмовы тэст); беларуская або руская мова (пераказ);

ГІСТАРЫЧНЫ ФАКУЛЬТЭТ:
«Гісторыя. Англійская мова»: гісторыя Беларусі (вусна); англійская мова (пісьмовы тэст); беларуская або руская мова (дыктоўка);
«Гісторыя. Нямецкая мова»: гісторыя Беларусі (вусна); нямецкая мова (пісьмовы тэст); беларуская або руская мова (дыктоўка);
«Гісторыя» (айчынная і ўсеагульная): гісторыя Беларусі (пісьмовы тэст); сусветная гісторыя навейшага часу (пісьмовы тэст); беларуская або руская мова (дыктоўка);

ФАКУЛЬТЭТ ЭКАНОМІКІ І ПРАВА:
«Дзяржаўнае кіраванне»: матэматыка (пісьмовы тэст); замежная мова (пісьмовы тэст); беларуская або руская мова (дыктоўка);
«Сацыялогія»: Чалавек. Грамадства. Дзяржава» (пісьмовы тэст); замежная мова (пісьмовы тэст); беларуская або руская мова (дыктоўка);

Заканчэнне на стар. 2

Пра цікавае жыццё нашага ўніверсітэта, факультэтаў вы даведаецеся больш, калі станеце студэнтамі.
Чакаем вас і жадаем поспехаў!

Заканчэнне. Пачатак на стар. 1

**ФІЗІКА-МАТЭМАТЫЧНЫ
ФАКУЛЬТЭТ:**

«Матэматыка. Фізіка» і «Матэматыка. Інфарматыка»: матэматыка (пісьмовы тэст); фізіка (вусна); беларуская або руская мова (пераказ); «Фізіка»: фізіка (пісьмовы тэст); матэматыка (вусна); беларуская або руская мова (пераказ);

«Інфарматыка. Англійская мова» (на ўмовах аплаты): матэматыка (суб'ядэдаванне); англійская мова (суб'ядэдаванне); беларуская або руская мова і літаратура (суб'ядэдаванне);

**ФАКУЛЬТЭТ ПЕДАГОГІКІ
І ПСИХОЛОГІ ДЗЯЦІНСТВА:**

«Лагапедыя», «Псіхалогія», «Дашкольная адукацыя. Сацыяльная педагогіка»: біялогія (пісьмовы тэст); беларуская або руская мова і літаратура (пісьмовы тэст); беларуская або руская мова (дыктоўка);

ПЕДАГАГІЧНЫ ФАКУЛЬТЭТ:
«Пачатковая адукацыя. Беларуская мова і літаратура»: беларуская мова (дыктоўка); беларуская мова і літаратура (вусна); матэматыка (пісьмовы тэст);

«Пачатковая адукацыя. Выяўленчае мастацтва»: малюнак; беларуская або руская мова (пераказ); матэматыка (пісьмовы тэст);

«Пачатковая адукацыя. Музыкальнае мастацтва»: музыка; беларуская або руская мова (пераказ); матэматыка (пісьмовы тэст);

«Музычнае мастацтва. Рыміка. Харэаграфія»: музычны інструмент; теорыя музыкі (вусна); беларуская або руская мова (пераказ); абітурыенты праходзяць папярэдні прагляд харэаграфічных дадзеных;

**ФАКУЛЬТЭТ ФІЗІЧНАГА
ВЫХАВАННЯ:**
«Фізічная культура. Спецпадрыхтоўка»: фізічная культура; біялогія (пісьмовы тэст); беларуская або руская мова (пераказ);

«Фізічная культура. Менеджмент спорту і турызму»: фізічная культура; біялогія (пісьмовы тэст); беларуская або руская мова (пераказ);

«Фізічная культура. Лячэбная фізкультура» (на ўмовах аплаты): фізічная культура; біялогія (суб'ядэдаванне); беларуская або руская мова і літаратура (суб'ядэдаванне);

абітурыенты праходзяць папярэдні медыцынскі агляд;

**ФАКУЛЬТЭТ СЛАВЯНСКОЙ
ФІЛАЛОГІ:**
«Беларуская філалогія»: беларуская мова (дыктоўка); беларуская мова і літаратура (пісьмова); руская мова (пісьмовы тэст);

«Руская філалогія»: руская мова (дыктоўка); руская мова і літаратура (пісьмова); беларуская мова (пісьмовы тэст);

«Журналістыка»: беларуская або руская мова (дыктоўка); «Чалавек. Грамадства. Дзяржава» (пісьмовы тэст); руская або беларуская мова і літаратура (пісьмова);

ФАКУЛЬТЭТ ЗАМЕЖНЫХ МОЎ:
«Англійская мова. Нямецкая мова»: англійская мова (пісьмова: тэст па аўдыраванні і лексіка-граматычны тэст); англійская мова (вусна: чытанне і пераклад тэксту, маналагічнае выказванне і гутарка па тэме); беларуская або руская мова (дыктоўка);

«Нямецкая мова. Англійская мова»: нямецкая мова (пісьмова: тэст па аўдыраванні і лексіка-граматычны тэст); нямецкая мова (вусна: чытанне і пераклад тэксту, маналагічнае выказванне і гутарка па тэме) беларуская або руская мова (дыктоўка);

«Французская мова. Англійская мова»: французская мова (пісьмова: тэст па аўдыраванні і лексіка-граматычны тэст); французская мова (вусна: чытанне і пераклад тэксту, маналагічнае выказванне і гутарка па тэме); беларуская або руская мова (дыктоўка);

Спецыяльнасці факультэта эканомікі і права і «Журналістыка» адносяцца да профілю адукацыі «Камунікацыі. Права. Эканоміка. Кіраванне».

Спецыяльнасці «Фізіка», «Біялогія», «Геаграфія» — да прыродазнаўча-навуковага профілю, «Гісторыя», «Беларуская філалогія», «Руская філалогія» — да гуманітарнага профілю. Іншыя спецыяльнасці адносяцца да педагогічнага профілю.

8. Уступныя іспыты праводзяцца па праграмах, якія складзены на аснове адукацыйных стандартаў агульнай сярэдняй адукацыі і зацверджаны Міністэрствам адукацыі Рэспублікі Бе-

ПРАВИЛЫ ПРЫЁМУ

**ва ўстанову адукацыі "Магілёўскі дзяржаўны
універсітэт імя А.А.Куляшова"**

ларусь. Уступныя іспыты па выяўленчым мастацтве, музыцы і фізічнай культуры праводзяцца па праграмах, якія распрацоўваюцца і зацверджваюцца прыёмнай камісіяй.

Паступаючыя маюць права здаваць уступныя іспыты па выбары на беларускай ці на рускай мовах. Ацэнка ведаў ажыццяўляецца па дзесяцібальнай (0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10) сістэме.

9. Абітурыенты, якія не з'явіліся на ўступныя іспыты без уважлівых прычын або атрымалі ацэнкі 0, 1, 2 балы, а таксама якія забралі документы, да астатніх іспытаў і ўдзелу ў конкурсе на залічэнне не дапускаюцца.

Асобы, якія не з'явіліся на ўступныя іспыты па ўважлівай прычыне, дапускаюцца да іх здачы па рашэнні адказнага сакратара прыёмнай камісіі ўтэрміны, якія абмежаваны раскладам уступных іспытаў.

10. Залічэнне праводзіцца па конкурсе ў адпаведнасці з колькасцю балаў, набраных абітурыентамі на конкурс уступных іспытаў. Конкурс праводзіцца па спецыяльнасцях. На спецыяльнасці, па якіх не праводзіцца мэтавы набор, залічэнне ажыццяўляецца па асобным конкурсе сярод выпускнікоў гарадскіх устаноў, якія забяспечваюць атрыманне агульнай сярэдняй і сярэдняй спецыяльнай адукацыі, а таксама сельскіх устаноў, што забяспечваюць атрыманне агульнай сярэдняй і прафесійна-тэхнічнай адукацыі (якія на момант атрымання агульнай сярэдняй адукацыі пастаянна пражываюць у сельскіх населеных пунктах не менш за два гады) прапарцыянальна пададзеным заявам.

11. Абітурыенты, якія прайшлі даінтэлектуальны падрыхтоўчы, паступаюць на агульных падставах.

Для выпускнікоў падрыхтоўчага аддзялення ўступныя іспыты могуць сумавацца з выпускнымі. З вынікамі сумешчаных экзаменаў яны маюць права ўдзельнічаць у конкурсе на мэтавы і плагіяты месцы.

12. Асобы, якія ўзнагароджаны залатам (сярэбраным) медалем ці скончылі ўстанову, што забяспечваюць атрыманне сярэдняй спецыяльнай і прафесійна-тэхнічнай адукацыі (на аснове агульнай базавай адукацыі) і маюць дыплом з адзнакай, здаюць адзін экзамен, названы першым, пры паступленні на спецыяльнасці «Беларуская філалогія», «Руская філалогія», «Фізічная культура. Спецпадрыхтоўка», «Фізічная культура. Менеджмент спорту і турызму», «Матэматыка. Фізіка», «Матэматыка. Інфарматыка», «Фізіка», «Лагапедыя», «Псіхалогія», «Дашкольная адукацыя. Сацыяльная педагогіка», «Пачатковая адукацыя» Беларускай мова і літаратура», «Пачатковая адукацыя. Выяўленчае мастацтва», «Пачатковая адукацыя. Музыкальнае мастацтва», «Музычнае мастацтва. Рыміка. Харэаграфія», «Біялогія». Атрымаўшы ацэнку 9 або 10 балаў, яны вызваляюцца ад астатніх экзаменаў і залічваюцца ва ўніверсітэт, а пры атрыманні ацэнак ад 3 да 8 балаў — здаюць наступныя экзамены.

Асобы гэтых катэгорый, якія паступаюць на спецыяльнасць «Геаграфія», для вызвалення ад трэцяга экзамена павінны здаць на 9 або 10 балаў два экзамены: па геаграфіі (вусна) і біялогіі (пісьмовы тэст); на спецыяльнасці «Дзяржаўнае кіраванне» — па матэматыцы (пісьмовы тэст) і замежнай мове (пісьмовы тэст); на спецыяльнасці «Сацыялогія» — па курсе «Чалавек. Грамадства. Дзяржава» (пісьмовы тэст) і замежнай мове (пісьмовы тэст); на спецыяльнасці «Гісторыя. Нямецкая мова» — па гісторыі Беларусі (вусна) і нямецкай мове (пісьмовы тэст); на спецыяльнасці «Гісторыя» — па гісторыі Беларусі (пісьмова) і сусветнай гісторыі навішшага часу (пісьмовы тэст); на спецыяльнасці «Журналістыка» — па рускай або беларускай мове (дыктоўка) і курсе «Чалавек. Грамадства. Дзяржава» (пісьмовы тэст).

Асобы гэтых катэгорый, якія паступаюць на спецыяльнасці «Англійская мова. Нямецкая мова», «Нямецкая мова. Англійская мова», «Англійская мова», «Французская мова. Англійская мова», «Гісторыя. Англійская мова» і «Правазнаўства», здаюць усе ўступныя іспыты на агульных падставах.

13. Пераможцы міжнародных і рэспубліканскіх (дыплом I, II, III ступеняў) прадметных алімпіяд, якія праведзены Міністэрствам адукацыі Рэспублікі Беларусь у бягучым навучальным годзе ва ўстановах, якія забяспечваюць атрыманне агульнай сярэдняй, прафесійна-тэхнічнай, сярэдняй спецыяльнай адукацыі, а таксама асобы, якія ўзнагароджаны нагрудным знакам лаўрэата спецыяльных фондаў Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь па сацыяльнай падтрымцы здольных навучэнцаў, студэнтаў і таленавітай моладзі, залічваюцца без уступных экзаменаў пры паступленні на адпаведныя спецыяльнасці (Дадатак 1).

Пераможцы асобна, якія паступаюць на іншыя спецыяльнасці, вызваляюцца ад здачы ўступных іспытаў па гэтай або адпаведнай (астраномія — фізіка, інфарматыка — матэматыка) дысцыпліне з выстаўленнем ацэні 10 балаў.

У адпаведнасці з Палажэннем аб універсітэцкай алімпіядзе «Абітурыент-2003» ацэнка па фізіцы і матэматыцы, атрыманыя ўдзельнікамі алімпіяды, што паступаюць на фізіка-матэматычны факультэт, могуць залічвацца, па іх жаданні, як ацэнкі ўступных экзаменаў на адпаведных прадметах.

На спецыяльнасці «Фізічная культура. Спецпадрыхтоўка», «Фізічная культура. Менеджмент спорту і турызму» па суб'ядэдаванні па прадметах уступных іспытаў залічваюцца чэмпіёны і пераможцы (1 месца) чэмпіянату, кубкаў і першынстваў Рэспублікі Беларусь, Еўропы, Свету і алімпійскіх гульніў, якія перамаглі на апошніх спаборніцтвах адпаведнага рангу (у межах 20% ад кантрольных лічбаў прыёму па дадзенай спецыяльнасці). Абітурыенты, якія маюць званне «Майстар спорту», вызваляюцца ад здачы ўступнага экзамена па фізічнай культуры з выстаўленнем ацэні 10 балаў.

14. Па-за конкурсам пры атрыманні ацэнак не ніжэй, як 3 балы, залічваюцца:

- воіны-інтэрнацыяналісты;
- дзеці-сіроты і дзеці, што засталіся без апекі бацькоў;
- дзеці з сем'яў ваеннаслужачых або рабочых і служачых, што займалі штатныя пасады ў вайсковых частках, якія загінулі (памерлі) ці сталі інвалідамі ў час праходжання ваеннай службы або працы ў складзе саветскіх войскаў на тэрыторыі дзяржаў, дзе вяліся баявыя дзеянні, а таксама дзеці з сем'яў ваеннаслужачых, якія загінулі (памерлі) у мірны час пры выкананні службовых абавязкаў;
- дзеці з сем'яў асоб начальніцкага і радавога складу органаў унутраных спраў, якія загінулі (памерлі) або сталі інвалідамі пры выкананні службовых абавязкаў на тэрыторыі дзяржаў, у якіх вяліся баявыя дзеянні, а таксама якія загінулі (памерлі) у мірны час пры выкананні службовых абавязкаў;
- дзеці з сем'яў асоб начальніцкага і радавога складу органаў фінансавых расследаванняў Рэспублікі Беларусь, якія загінулі (памерлі) пры выкананні службовых абавязкаў;
- інваліды I і II груп, а таксама дзеці-інваліды, якія не супраціважана навучанне і якія могуць наведваць заняткі;
- асобы, якія маюць ільготы ў адпаведнасці з арт. 18 Закона Рэспублікі Беларусь «Аб сацыяльнай абароне грамадзян, пацярпелых ад катастрофы на Чарнобыльскай АЭС» (Ведамасці Вярхоўнага Савета Беларусі ССР, 1991 г. № 10, арт. 111). Абітурыенты гэтай катэгорыі, якія скончылі ўстановы адукацыі на выдатна (з выдатнымі ацэнкамі), залічваюцца па выніках суб'ядэдавання па прадметах уступных іспытаў;
- асобы беларускай нацыянальнасці, якія з'яўляюцца грамадзянамі замежных дзяржаў і (або) пражываюць на іх тэрыторыі, па рэкамендацыях бе-

ларускіх суполак ці устаноў адукацыі на спецыяльна выдзелены заснавальніцкіх месцы ў межах кантрольных лічбаў прыёму, якія фінансуюцца за кошт сродкаў бюджэту.

15. Пераважнае права на залічэнне пры аднолькавай колькасці балаў маюць:

- інваліды III групы;
- асобы, якія маюць ільготы ў адпаведнасці з арт. 19, 20, 23, 24, 25 Закона Рэспублікі Беларусь «Аб сацыяльнай абароне грамадзян, пацярпелых ад катастрофы на Чарнобыльскай АЭС»;
- звольненыя ў запас ваеннаслужачыя, якія маюць ільготы, устаноўленыя законадствам, і рэкамендацыі вайсковых часцей;
- пераможцы абласных прадметных алімпіяд, рэспубліканскіх і абласных турніраў і конкурсаў па прадметах уступных іспытаў, а таксама алімпіяд сярод абітурыентаў, праведзеных ва ўніверсітэце;
- выпускнікі Нацыянальнага дзяржаўнага гуманітарнага ліцэя імя Якуба Коласа пры паступленні на адпаведныя спецыяльнасці;
- асобы, якія маюць стаж работы не менш як два гады;
- выпускнікі факультэта давузаўскай падрыхтоўкі;
- абітурыенты, якія скончылі сярэдняю агульнаадукацыйную навучальную ўстанову з залатым ці сярэбраным медалем, сярэдняю спецыяльную ці прафесійна-тэхнічную навучальную ўстанову (на аснове базавай школы з атрыманнем сярэдняй адукацыі) з дыпломам з адзнакай;
- выпускнікі вучэбных устаноў новага тыпу (ліцэі, гімназіі, каледжы, школы і вучылішча алімпійскага рэзерву);
- выпускнікі сельскіх школ;
- абітурыенты, якія маюць большы агульны працоўны стаж;
- абітурыенты, якія маюць званне «Майстар спорту» і паступаюць на факультэт фізічнага выхавання;
- абітурыенты, якія маюць публікацыі ў друку і паступаюць на спецыяльнасць «Журналістыка»;
- абітурыенты, якія маюць больш высокі сярэдні бал атэстата.

16. Залічэнне абітурыентаў на ўмовах мэтавай падрыхтоўкі спецыялістаў ажыццяўляецца па асобным конкурсе згодна даведзенага плана мэтавага прыёму. Асобы, якія не залічаны на ўмовах мэтавага прыёму, маюць права ўдзельнічаць у конкурсе на агульных падставах.

17. Вынікі цэнтралізаванага тэсціравання, якое праведзена ў Рэспубліцы Беларусь ў бягучым годзе, залічваюцца ў якасці вынікаў уступных іспытаў у адпаведнасці з прадастаўленымі сертыфікатамі пры прыёме на ўсе спецыяльнасці.

**АДДЗЯЛЕННЕ ЗАВОЧНАГА
НАВУЧАННЯ**

18. Універсітэт праводзіць прыём на першы курс завочнага навучання шасці факультэтаў па 10 спецыяльнасцях, па якіх прадугледжаны наступныя конкурсныя іспыты:

ГІСТАРЫЧНЫ ФАКУЛЬТЭТ: «Гісторыя. Сацыяльна-палітычны дысцыпліны»: гісторыя Беларусі (вусна); сусветная гісторыя навішшага часу (вусна); беларуская або руская мова (дыктоўка);

ФАКУЛЬТЭТ ЭКАНОМІКІ І ПРАВА: «Дзяржаўнае кіраванне» (на ўмовах аплаты): матэматыка (суб'ядэдаванне); замежная мова (суб'ядэдаванне); беларуская або руская мова і літаратура (суб'ядэдаванне); «Правазнаўства» (на ўмовах аплаты): чалавек і грамадства (суб'ядэдаванне); беларуская або руская мова і літаратура (суб'ядэдаванне); замежная мова (суб'ядэдаванне);

**ФАКУЛЬТЭТ ФІЗІЧНАГА
ВЫХАВАННЯ:** «Фізічная культура. Спецпадрыхтоўка»: фізічная культура; біялогія (вусна); беларуская або руская мова (пераказ); (абітурыенты праходзяць папярэдні медыцынскі агляд);

ФАКУЛЬТЭТ ПЕДАГОГІКІ І ПСИХОЛОГІ ДЗЯЦІНСТВА: «Дашкольная адукацыя»: біялогія (вусна); беларуская або руская мова (дыктоўка); беларуская або руская мова і літаратура (вусна); «Дашкольная адукацыя. Практичная псіхалогія» (на ўмовах аплаты) і «Дашкольная адукацыя. Сацыяльная педагогіка» (на ўмовах

уравненнямі ліній, можна ісключіць пераменную x. Для гэтага найдем 7x із уравнення прамой і подставим в уравнение гиперболы. Получим: $u(9 - 2u + 6) = 2$, или $2u^2 - 15u + 2 = 0$. На основании теоремы Виета произведение корней последнего уравнения равно 1.

Можете сравнить это решение с другим в котором вначале исключается x.

Знания на экзамене лишними не бывают. Хорошо, если их достаточно для того, чтобы быстро «растерзать» предложенное задание. Если же получится напрямую ответ не удаётся, то следует попробовать использовать свои познания для отсеивания заведомо неверных ответов. Это не очень плодотворный путь, но уж очень велика цена экзаменационной отметки.

Результаты вступительных экзаменов в 2003 году будут оцениваться почти школьными баллами от 0 до 10.

аплата): біялогія (суб'ядэдаванне); беларуская або руская мова і літаратура (суб'ядэдаванне);

ПЕДАГАГІЧНЫ ФАКУЛЬТЭТ: «Пачатковая адукацыя»: беларуская або руская мова (дыктоўка); руская або беларуская мова і літаратура (вусна); матэматыка (вусна);

**ФАКУЛЬТЭТ СЛАВЯНСКОЙ
ФИЛАЛОГІ:** «Беларуская мова і літаратура. Руская мова і літаратура»: беларуская мова (дыктоўка); беларуская мова і літаратура (вусна); «Руская мова і літаратура. Беларуская мова і літаратура»: руская мова (дыктоўка); руская мова і літаратура (вусна); беларуская мова і літаратура (вусна).

19. Залічэнне праводзіцца па конкурсе. У першую чаргу залічваюцца абітурыенты, якія маюць сярэднюю спецыяльную ці прафесійна-тэхнічную адукацыю або працуюць не менш як 6 месяцаў і паступаюць на адпаведныя ці роднасныя спецыяльнасці. У межах 20% ад кантрольных лічбаў прыёму, а таксама на вакантных месцах, якія застаюцца пасля залічэння вышэйпералічаных асоб, па конкурсе залічваюцца іншыя асобы.

20. Наступнікі, выхавальнікі, якія скончылі педагогічнае вучылішча з дыпломам з адзнакай, а таксама на «добра» і «выдатна» і працуюць у сельскай мясцовасці па атрыманай спецыяльнасці не менш чым адзін год; калі яны паступаюць на адпаведныя спецыяльнасці, праходзяць суб'ядэдаванне па прадметах уступных іспытаў у перыяд з 16 мая па 17 мая. Пасляхова прайшоўшыя суб'ядэдаванне залічваюцца без уступных іспытаў, астатнія маюць права паступаць на агульных падставах.

21. У адпаведнасці з дзеючай сістэмай бесперапыннай педагогічнай адукацыі на навучанне без адрыўу ад вытворчасці на факультэт педагогікі і псіхалогіі дзятчынства і педагогічны факультэт са скарачэннем тэрмінам навучання прымаюцца выпускнікі Магілёўскага педагогічнага каледжа, Горацкага і Рагачоўскага педвучылішчаў па рэкамендацыі суб'ядэдаваў гэтаў устаноў і на выніках суб'ядэдавання па прадметах уступных іспытаў.

22. Усе ішчыя пытанні, звязаныя з прыёмам, якія не адлюстраваны ў Правілах прыёму, вырашаюцца прыёмнай камісіяй універсітэта згодна з дзеючымі нарматыўнымі прававымі актамі.

**Рэктар
А.М.РАДЗЬКОЎ.**

Дадатак 1

ТАБЛІЦА
адпаведнасці прадметаў, па якіх праводзіцца міжнародны і рэспубліканскія алімпіяды, і спецыяльнасцях, па якіх могуць залічвацца пераможцы (дыплом I, II, III ступеняў) гэтых алімпіяд без уступных іспытаў

№ п/п	Назва прадмета	Адпаведная спецыяльнасць
1.	Беларуская мова	"Беларуская філалогія", "Журналістыка"
2.	Руская мова	"Руская філалогія"
3.	Замежная мова: — англійская — нямецкая — французская	"Англійская мова", "Нямецкая мова", "Англійская мова", "Французская мова", "Англійская мова"
4.	Матэматыка	"Матэматыка. Фізіка", "Матэматыка. Інфарматыка"
5.	Інфарматыка.	"Матэматыка. Фізіка", "Матэматыка. Інфарматыка"
6.	Фізіка	"Фізіка"
7.	Астраномія	"Фізіка"
8.	Біялогія	"Біялогія"
9.	Геаграфія	"Геаграфія"
10.	Гісторыя	"Гісторыя", "Гісторыя. Англійская мова", "Гісторыя. Нямецкая мова"
11.	Педагогіка і псіхалогія дашкольнага	"Лагапедыя", "Псіхалогія", "Дашкольная адукацыя", "Сацыяльная педагогіка"

ПОПРОБУЙТЕ СВОИ СИЛЫ

В 2003 году вступительные экзамены имеют ряд особенностей. Во-первых, оцениваться они будут по 10-балльной шкале. Во-вторых, ряд экзаменов будет проводиться в тестовой форме. В-третьих, результаты централизованного тестирования по желанию абитуриента будут засчитываться в качестве оценки вступительного экзамена. И если третья обстоятельство станет актуальным только после получения достаточно высокой отметки после прохождения централизованного тестирования, то первые два требуют к себе внимания уже на стадии подготовки.

Поскольку оценивать абитуриента будет не он сам, а экзаменаторы, то самым главным остается вопрос

о качественной подготовке к экзамену.

Вначале следует трезво оценить свои притязания, на какой результат вы сами можете рассчитывать. И пусть не обольщают вас школьные отметки. Попробуйте самостоятельно выполнить экзаменационное задание, которое предлагалось ранее, определив свои слабые места и наметьте, что реально в своей математической подготовке вы можете улучшить за оставшееся до экзамена время. Поскольку за 1-2 месяца получить существенную прибавку к своему математическому багажу, который формировался на протяжении 11 лет, можно только при очень эффективной работе, то следует упорядочить свои знания, систематизировать

их, сделать работающими. В условиях тестового экзамена существенным является и временной фактор. Поэтому важно внимательно отнестись к требованию, сформулированному в задании, выбрать из нескольких путей, ведущих к ответу, наиболее простой и короткий. Это позволит не только сэкономить время, но и избежать сложных выкладок, в которые может вклясться ошибка.

В качестве примера рассмотрим следующее задание.

Найти произведение ординат пересечения гиперболы $u = 2/(9 - 7x)$ с прямой $7x - 2u + 6 = 0$.

Поскольку вопрос касается ординат, то из системы двух уравнений, которым должны удовлетворять точки пересечения двух заданных этими

уравнениями линий, можно исключить переменную x. Для этого найдем 7x из уравнения прямой и подставим в уравнение гиперболы. Получим: $u(9 - 2u + 6) = 2$, или $2u^2 - 15u + 2 = 0$. На основании теоремы Виета произведение корней последнего уравнения равно 1.

Можете сравнить это решение с другим в котором вначале исключается x.

Знания на экзамене лишними не бывают. Хорошо, если их достаточно для того, чтобы быстро «растерзать» предложенное задание. Если же получится напрямую ответ не удаётся, то следует попробовать использовать свои познания для отсеивания заведомо неверных ответов. Это не очень плодотворный путь, но уж очень велика цена экзаменационной отметки.

Результаты вступительных экзаменов в 2003 году будут оцениваться почти школьными баллами от 0 до 10.

«Почти потому что в школьном журнале любая оценка, за исключением 0, являлась положительной, а на вступительном экзамене получение оценки 0, 1 или 2 означает неудовлетворительную оценку и исключение из участников конкурса.

В связи с использованием на вступительном экзамене 10-балльной системы оценивания результатов учебной деятельности каждое экзаменационное задание, нужно полагать, будет содержать разнородные задачи. Критерии же выставления экзаменационной оценки разрабатываются приемной комиссией вуза и утверждаются ректором.

**Б.Д.ЧЕБОТАРЕВСКИЙ,
кандидат физ.-мат. наук,
доцент, зав. кафедрой алгебры
и геометрии.**

ФАКУЛЬТАТЫ МДУ ІМЯ А.А. КУЛЯШОВА

ИСТОРИЧЕСКИЙ

Факультет является одним из старейших в Могилевском государственном университете. Его истоки уходят в 1918 г., когда в пединституте началась подготовка учителей для школ второй ступени по социально-историческому циклу. Как самостоятельное структурное подразделение факультет существует с 1934 года и за этот период подготовил тысячи специалистов, и не только в области истории. Выпускники факультета получают также и дополнительные специальности, связанные с преподаванием социально-политических дисциплин и иностранных языков (английского и немецкого). В настоящее время на факультете занимается более 900 студентов, из них свыше 500 на дневном отделении и около 400 – на заочном.

С 1 сентября 2003 года исторический факультет переходит (при сохранении педагогической специальности «История и иностранный язык») на научную специальность гуманитарного профиля «История» с присвоением выпускникам квалификации: «Историк. Преподаватель истории и социально-гуманитарных дисциплин». Объектами профессиональной деятельности специалиста данной квалификации являются вузовские лаборатории, научно-исследовательские институты, библиотеки, архивы, организации и учреждения культуры, высшие и средние специальные учебные заведения, гимназии и лицеи, вузы, аналитические центры общественных и государственных организаций, органы управления.

В связи с этим меняются как содержание, так и формы обучения студентов. Специалист с квалифи-

кацией «Историк. Преподаватель истории и социально-гуманитарных дисциплин» должен знать широкий круг социально-гуманитарных, естественнонаучных, общепрофессио-

нальных и специальных предметов. При этом изучаются они в основном в течение первых трех лет обучения, затем вводится специализация, создающая углубленную базу знаний по тем или иным направлениям. Пока планируется четыре таких направления: история Беларуси, всеобщая история, история России, история религии, возможны и другие. На дисциплины специализации отводится довольно большое количество учебного времени – 540 часов, расширен объем часов, отведенных на иностранный язык, вводится латинский язык.

В связи с переходом на научную специальность усиливается роль учебно- и научно-исследовательской деятельности студентов, в частности, увеличивается количество курсовых работ до 4-х, причем курсовые работы предусмотрены уже на первом году обучения. Обязательным является написание дипломной работы по дисциплинам специальности или специ-

ализации, для завершения дипломных работ в графике учебного процесса выделяется специальное время.

Важной составной частью общего процесса подготовки специалистов как педагогического, так и научно-гуманитарного профиля является практика. Студенты исторического факультета за время обучения проходят как учебные, так и производственные практики.

Основная масса студентов успешно осваивает программный материал, получает высокие оценки на экзаменах. При этом многие являются отличниками учебы (их число по результатам сессий колеблется в пределах 80-100 человек). Высокий уровень профессиональной подготовки студентов факультета характеризуют и итоги госэкзаменов. Так, 29% студентов выпускного курса на госэкзаменах 2002 года получили отличные оценки, 37% – отличные и хорошие. Из числа выпускников этого года 22-м были вручены дипломы с отличием, а 7 из них стали бакалаврами.

Следует подчеркнуть, что выпускники исторического факультета всегда востребованы на рынке интеллектуального труда, работают не только в учреждениях и заведениях системы образования, но и в научных центрах, музеях и архивах, структурах массовой информации, органах власти и управления, общественных организациях. Исторический факультет гордится тем, что его выпускником является первый Президент Республики Беларусь Лукашенко Александр Григорьевич.

Уважаемые выпускники школ города и области! Поступайте на истфак – не пожалеете. Вам будет обеспечен высокий уровень профессиональной подготовки, интересная и увлекательная студенческая жизнь.

П.Ф. ДМИТРАЧКОВ,
декан исторического факультета, доцент.

СЛАВЯНСКОЙ ФІЛАЛОГІІ

Пройдзе не так і шмат часу – і перад выпускнікамі школ паўстане пытанне: куды пайсці вучыцца? Пытанне далёка не рытарычнае, паколькі ў 2003 годзе адбыліся значныя змены ў правілах прыёму ў вышэйшых навуковых ўстановах рэспублікі. Калі раней выпускнікі школ маглі паступаць адначасова ў некалькі ВНУ, прычым ва ўсе здаваць можна было копіі атэстата аб сярэдняй

беларускай мове, фізіцы і матэматыцы.

Тэсціраванне на Магілёўшчыне можна прайсці ў Магілёўскім дзяржаўным тэхнічным універсітэце і ў Беларускай дзяржаўнай сельскагаспадарчай акадэміі (г. Горкі). Дарэчы, тэсціраванне па рускай мове ўжо прайшло 30 красавіка, па беларускай мове 6 красавіка, 20 красавіка пройдзе

адукцыі, то цяпер гэтай магчымасці не будзе. Прыёмныя камісіі будуць прымаць толькі арыгіналы атэстатаў.

Разам з тым магчымасць паступаць у дзве ВНУ захавалася, паколькі ў 2003 годзе ўступныя экзамены абітурыенты будуць здаваць у два патакі: з 6 па 20 ліпеня і з 25 ліпеня па 8 жніўня. У адпаведнасці з патакамі ўсе ВНУ рэспублікі падзелены на дзве групы. У першай – вядучыя вышэйшых навуковых устаноў краіны (БДУ, Акадэмія МУС, Акадэмія музыкі, Акадэмія фізічнай культуры і іншыя сталічныя ВНУ) і ў другой – астатнія, у тым ліку і недзяржаўныя.

Такім чынам, у Магілёўскім дзяржаўным універсітэце ўступныя экзамены пройдуць з 25 ліпеня па 8 жніўня. Веды абітурыентаў вырашаюць ацэньваць па 10-бальнай сістэме (як і ў школе). Адрозненне, праўда, ёсць. Калі ў школе адзінай адмоўнай адзнакай з'яўляецца «0», то ў ВНУ – гэта яшчэ «1» і «2».

Новае ў прыёме гэтага года – цэнтралізаванае тэсціраванне па чатырох дысцыплінах: рускай мове,

тэсціраванне па фізіцы і 4 мая – па матэматыцы. Вынікі тэсціравання будуць залічваюцца ў якасці ўступнага экзамена на ўсе спецыяльнасці.

Яшчэ адна навіна для абітурыентаў – замест сачынення будзе пераказ або дыктоўка.

Што датычыць нашага факультэта – славянскай філалогіі, – то і тут шмат новага. Да гэтага часу мы рыхтавалі спецыялістаў з двоемнага профілю – «Беларуская мова і літаратура» з дадатковай спецыяльнасцю «Руская мова і літаратура», «Руская мова і літаратура» з дадатковай спецыяльнасцю «Беларуская мова і літаратура» «Беларуская мова і літаратура. Журналістыка», то з 2003 года падрыхтоўку спецыялістаў мы будзем ажыццяўляць на наступных напрамках: «Беларуская філалогія», «Руская філалогія», «Журналістыка».

Запрашаем паступаць на наш факультэт.

А.С. ЛАЙШУК,
декан факультэта
славянскай філалогіі,
дацэнт.

ФИЗИКО-МАТЕМАТИЧЕСКИЙ

Уважаемый выпускник!

Если тебя влечет современная физика, математика и информатика, если ты желаешь профессионально освоить современные электронные и информационные технологии – не сомневайся: адрес твоей мечты – физико-математический факультет.

Роль учителей физики, математики и информатики в современной школе исключительно высока, поскольку они преподают основы именно тех наук, достижения которых определяют характер и темпы технического прогресса общества. Физико-математический факультет осуществляет подготовку учителей по следующим специальностям: математика и физика; математика и информатика; информатика и английский язык (на платной основе). С 2003-2004 учебного года факультет начинает готовить физиков по новой специальности «Физика» (научно-педагогическая деятельность) по специализациям: теоретическая физика; лазерная физика и спектроскопия; физическая оптика. Студенты, проходя подготовку по данной специальности, будут работать в научно-исследовательских лабораториях, на кафедрах физики, а также научными сотрудниками заводских лабораторий в соответствии с полученными специальностями. Срок обучения – 5 лет. Подготовка учителей на физико-математическом факультете ведется по широкому профилю. Теоретическая подготовка обеспечивается такими специальными дисциплинами, как математический анализ, алгебра и теория чисел, гео-

метрия, общая и теоретическая физика, информатика и основы автоматизации, электро- и радиотехника, дидактика математики, физики и информатики, а также дисциплинами психолого-педагогического и гуманитарного циклов.

Большое внимание уделяется практической и экспериментальной подготовке студентов: они выполняют лабораторные практикумы по курсам общей физики, электро- и радиотехники астрономии, информатике и т.д.

Преподавание специальных дисциплин на факультете осуществляют 5 кафедр: общей физики, теоретической физики; математического анализа, информатики и вычислительной техники; алгебры и геометрии; 3 – методики преподавания математики. На кафедрах работают более 60 высококвалифицированных преподавателей, из них 6 докторов наук, профессоров и 35 кандидатов наук, доцентов. 70% преподавателей факультета составляют его выпускники, в том числе ректор университета, декан и 4 заведующих кафедрами. При физико-математическом факультете открыта аспирантура по нескольким методическим специальностям, а также по оптике. На факультете работает Совет по за-

щите кандидатских диссертаций.

Студенты имеют возможность проявить свои способности в работе кружков художественной самодеятельности, в спортивных секциях,

получить дополнительную специальность на факультете дополнительных профессий. Общеизвестными являются такие физкультурные мероприятия, как «Юморина», «День здоровья», спорландия и т.д. Факультет в течение четырех последних лет является победителем университетской спартакиады по отдельным видам спорта.

Ждем вас, уважаемые выпускники, на нашем ФИЗМАТЕ.

Л.Е. СТАРОВОЙТОВ,
декан физико-математического факультета,
кандидат физ.-мат. наук,
доцент.

ПЕДАГОГИЧЕСКИЙ

Педагогический факультет объявляет прием абитуриентов на 2003-2004 учебный год на следующие специальности:

- Начальное образование. Беларуская мова і літаратура;
- Начальное образование. Изобразительное искусство;
- Начальное образование. Музыкальное искусство;
- Музыкальное искусство. Ритмика. Хореография.

Мы осуществляем подготовку учителей начальных классов, имеющих право преподавания указанных предметов в классах второй ступени. Факультет готовит также учителей музыки и хореографии; аналогов такой подготовки пока нет в республике.

В течение пяти лет учебы студентам предоставляется возможность постигнуть азы своей будущей профессии. К их услугам многочисленные профильные ка-

бинеты и мастерские, светлые и просторные аудитории. Занятия ведут опытные педагоги, имеющие ученые степени и звания, богатую школьную практику. Многие из них активно участвуют в реформе начального школьного образования, стали авторами школьных учебников по природоведению (доц. П.А. Ляцкий и А.В. Михайлова), по математике (доц. А.Т. Касанова, Н.И. Касабуцкий, Т.М. Чеботаревская и др.).

В последние годы разработаны и активно используются в учебном процессе новые спецкурсы и спецсеминары по проблемам развивающего обучения в начальной школе. Тематика курсовых и дипломных работ разноплановая и затрагивает наиболее актуальные проблемы психолого-педагогической и методической подготовки будущих специалистов. Преподаватели проводят со студентами

разнообразную воспитательную работу – конкурсы педмастерства, педагогические ринги, встречи с опытными учителями. На высоком уровне проходят педагогические и учебные практики.

Значительное внимание уделяется на кафедрах творческим формам работы. Хорошо известны (даже за пределами республики) являются художественные коллективы, которыми руководят преподаватели факультета: вокальный народный ансамбль «Гармония» (доц. В.П. Рева), хореографический ансамбль (ст. препод. Г.Ш. Квастиани), вокальная студия (доц. Л.Е. Браиловская) и др. Студенты факультета – самые активные участники и победители многочисленных конкурсов («Студенческая весна», «Звездный путь»).

Ждем вас на факультете!

В.Г. ИВАНОВ,
декан педагогического факультета, кандидат физ.-мат. наук.

ФИЗИЧЕСКОГО ВОСПИТАНИЯ

Факультету физического воспитания более 20 лет.

В период с 1980 г. по 1992 г. на факультете готовились учителя физической культуры и начальной военной подготовки. За это время мы выпустили более 800 учителей и молодых лейтенантов.

В 1993 году военная кафедра была перепрофилирована на специальность по подготовке школьников-допризывников к военной службе. Сейчас наши студенты осваивают две специальности: основную – учителя физического

тью сказать, что на кафедрах уже сложилась своя научная школа фундаментальных исследований в области педагогики, физиологии и биомеханики.

Преподаватели кафедр факультета разрабатывают тему: «Совершенствование средств и методов физического воспитания учащейся молодежи в системе подготовки педагогических кадров».

Студенты имеют высокие показатели в области физической культуры и спорта, художествен-

культуры – и дополнительные: специальная подготовка и лечебная физическая культура, кроме того они получают судейские навыки по 16 видам спорта и, как минимум, 2-й разряд по спортивному мастерству.

Материальная база для учебных занятий включает в себя 4 спортивных зала, лыжную базу и стрелковый тир. На факультете 3 специальных и 2 закрепленные общеуниверситетские кафедры. Из 30 преподавателей факультетских кафедр 2 доктора наук, 9 кандидатов наук, доцентов, 11 специалистов – наши бывшие выпускники.

Кафедрой теории и методики преподавания спортивных дисциплин руководит известный ученый, член-корреспондент Академии образования Республики Беларусь, профессор В.И. Загревский. По его инициативе открыта аспирантура по специальности «Теория и методика физического воспитания, спортивной тренировки и оздоровительной физической культуры». Здесь успешно ведут исследовательскую работу 9 молодых ученых, а бывшие наши выпускники Н.В. Акулич и В.В. Трифонов защитили кандидатские диссертации. Можно с уверенно-

ной самостоятельности, в КВН-ском движении, занимая ведущие позиции в университете. Наши спортсмены достойно представляют университет на соревнованиях высокого уровня. Выпускниками факультета являются Олимпийские чемпионы А. Масейков, С. Байтова, О. Рыженков; чемпионы и призеры Чемпионатов Мира – И. Казанцева, В. Цыбульская, Р. Дорошук. В настоящее время на факультете обучаются призер Олимпийских игр Н. Лавриненко, чемпионка Мира Т. Петреня, призер Зимней Универсиады С. Новиков и др.

Выпускники факультета успешно работают преподавателями школ, техникумов, вузов, тренерами ДЮСШ.

Приглашаем вас на факультет физического воспитания.

В.В. ШУТОВ,
декан факультета,
кандидат пед. наук.

ЭКОНОМІКІ І ПРАВА

Факультэт створаны ў 1998 годзе. Атрымаў прэстыжную спецыяльнасць – горадское і муніцыпальнае ўраўнаванне – вобласці новай і покая адзінства. Атрымаў азы тэорыі і практыкі ўраўнавання доважно непрысто. Но матэрыяльна-тэхнічная база факультэта і тэсныя кантакты с абласнымі і горадскімі ісполкомамі, комитетами предпринимательства и инвестиций, приватизации, прокуратуры, УВД, МВД, а также органами внутренних дел позволяют молодым управленцам овладеть тонкостями экономической науки.

Преподают на факультете экономیکی і права опытные специалисты. Из них 11 кандидатов экономических наук, доцентов и 23 старших преподавателя. Кроме того, читать лекции периодически

приглашаются директор СЭЗ Могилев А.Бунос, экономист зеленхоза А.Мешков. Перед студентами с проблемой освещения в местных печатных изданиях экономических процессов, характерных для Могилевщины, выступал начальник управления информации Могилевского горисполкома Ю.Волобуев.

Общественная жизнь на факультете проходит не менее разнообразно. Студенты принимают активное участие в научных конференциях, по результатам которых издаются методические пособия, внутриуниверситетских фестивалей команд КВН, различных спортивных состязаниях и других мероприятиях.

Среди молодых управленцев есть свои так называемые знаменитости. Например, два именных стипендиата Сергей Лозовский (4 курс) и Сергей Дышков (5 курс). На не так давно прошедших выборах в городской Со-

вет депутатов от Казимировского округа г. Могилева был избран студент 4 курса Кирилл Шарапкин. Не менее известна на факультете его однокурсница, чемпионка Европы по карате Анна Белякова.

В 2004 году факультет экономики и права отпразднует свое 5-летие. За этот небольшой отрезок времени сделано немало и предстоит сделать еще многое. Уже этим летом стены университета покинут 125 выпускников. Им придется на своих новых рабочих местах практически подтверждать полученные знания.

Е.РАКИЦКАЯ,
студентка 4 курса факультета экономики и права.

ПЕДАГОГІКІ І ПСИХОЛОГІІ ДЕТСТВА

Факультэт вносіць значыцельны ўклад у рашэнне задач арганізацыі і развіцця сістэмы дошкольнага востпання, сацыяльна-педагагічнай і псіхалагічнай работы ў ўчреждениях асветы.

Подготовка специалистов по дневной и заочной формам обучения началась в 1978-1979 гг. на базе педагогического факультета по специальности «Педагогика и психология (дошкольная)». Как самостоятельная структурная единица факультет дошкольного воспитания функционирует с 1980 г. В 2001 г. начал работать по новым учебным планам в соответствии с образовательными стандартами. В настоящее время осуществляется подготовка специалистов по трем специальностям: «Дошкольное образование», «Практическая психология», «Социальная педагогика».

С июня 2002 г. ФДВ получил новое название – педагогика и психология детства. Ежегодно количество студентов на факультете увеличивается и составляет около 400 человек на дневном и более 1000 человек на заочном отделениях. В текущем году факультет отметил свое 25-летие.

Факультет плодотворно сотрудничает с высшими учебными заведениями России, Украины, Молдовы, Прибалтики, со всеми факультетами и научными центрами психолого-педагогического профиля Республики Беларусь.

В ближайшей перспективе планируется открытие новых специальностей «Логопедия», «Психология», «Социальная работа», что связано с потребностью региона в данных кадрах как для различных образовательных учреждений, так и для других сфер жизнедеятельности.

В состав факультета входят четыре кафедры: педагогика детства и семьи, педагогика, психологии, специальных психолого-педагогических дисциплин.

И.А.КОМАРОВА,
декан факультета, доцент.

ПРЫРОДАЗНАЎСТВА

Факультэт узнік у 1990 годзе як біялагічны.

Заснавальнікам факультэта быў кандыдат біялагічных навук Папоў Вадзім Іванавіч, які прыклаў шмат намаганняў, ведаў і вопыту для стварэння неабходнай матэрыяльнай базы і арганізацыі вучэбна-працэсу, для арганізацыі творчага калектыву выкладчыкаў і супрацоўнікаў.

Праз многія гады яго калегі, вучні, выпускнікі і студэнты факультэта з цэльнай і ўспамінай аюць першага дэкана.

Да 1995 года, калі быў ажыццёўлены першы выпуск, вялася падрыхтоўка настаўнікаў па спецыяльнасці «біялогія і хімія». З 1995 года на факультэце была адкрыта другая спецыяльнасць «біялогія і геаграфія», якая ў 2002 годзе ператворана ў спецыяльнасць «геаграфія і біялогія». У 1997 годзе факультэт атрымаў назву «факультэт прыродазнаўства». На сённяшні дзень на факультэце навукаецца 363 студэнты. Да іх паслуг абсталяваны аўдыторыі, кабінеты, лабараторыі, чытальня і актыва залы.

Вучэбна-выхаваўчы працэс ажыццяўляюць тры спецыяльныя кафедры: біялогіі, хіміі, геаграфіі і аховы прыроды. Пад час навуцання ва ўніверсітэце студэнты могуць атрымаць навыкі пазакласнай работы па біялогіі на станцыі юнатаў, на аграбіястанцыі факультэта.

Сістэма вучэбных практык дазваляе сфарміраваць у студэнтаў устойлівыя практычныя веды.

Найпершаснай задачай у рабоце кафедры біялогіі ў пачатку XXI стагоддзя з'яўляецца адкрыццё экалага-фізіялагічнай лабараторыі, якая дазволіць вывучаць утрыманне мінеральных элементаў у розных біялагічных аб'ектах навакольнага асяроддзя сучаснымі метадамі.

Калектыву кафедры хіміі ўдзельнічае ў распрацоўцы метадаў сінтэзы рэдказемельных элэментнаў для атрымання каталізатараў, спецыяльных аптычных і магнітных матэрыялаў, вывучэнні іх тэрмічных паводзін. Супрацоўнікі і аспіранты прымаюць удзел у вывучэнні паверхневых уласцівасцей матэрыялаў і плёнак, уласцівасцей паверхневых элэментнаў.

Акрамя гэтага, сумесна з кафедрай біялогіі даследуецца экалогія азёр Беларусі і распрацоўваюцца метады кантролю на ўтрыманне цяжкіх металаў.

Сёння на кафедры геаграфіі працуюць некалькі навукова-даследчых студэнцкіх груп, дзейнасць якіх фінансуецца ўніверсітэтам, Міністэрствам адукацыі і Фондам фундаментальных даследаванняў. Студэнты актыўна ўдзельнічаюць у навуковых канферэнцыях і семінарах, вынікам чаго з'яўляюцца публікацыі ў зборніках і часопісах.

Г.М.ЦІХАНЧУК,
дэкан факультэта, дацент.

ІНОСТРАННЫХ ЯЗЫКАМ

В декабре 2003 года факультет отметил свое пятилетие. За это время подготовлены первые учителя английского, немецкого и французского языков, которые успешно трудятся в городах и селах нашей области. Лучшие выпускники преподают на кафедрах факультета, обучаются в аспирантуре.

Студенты факультета активно участвуют в волонтерском движении, являются призерами спортивной универсиады, интеллектуальных конкурсов. Студенческая команда факультета достойно представлена на фестивале команд КВН университета. Визитной карточкой факультета являются «Дни кафедр иностранных языков», в течение которых проводятся студенческие олимпиады, научно-практические конференции, встречи с носителями изучаемого языка, конкурсы стенной печати, выступления студенческой театральной студии.

Что еще отличает факультет иностранных языков от других факультетов университета? Прежде всего, тенденция к улучшению технической оснащенности учебных кабинетов, активное использование видео- и аудиотехники на занятиях по специальным дисциплинам. Одной из основных черт, присущих фа-

культету, является высокий уровень подготовки специалистов. На протяжении последних двух лет студенты факультета являются постоянными

призерами Республиканского конкурса научных работ. Администрация университета организовывала приглашения по программе Fulbright американских преподавателей. На факультете проводили занятия со студентами директор Сибирского юридического центра профессор С.Окленд, профессор университета штата Мен Я.Наор (США), специалист по английской литературе из Purdue University Calumet К. Morroy. В рамках программы Education Exchange цикл лекций по культуроло-

гии прочитал профессор Вашингтонского университета Д.Дойч. Нескольким лет подряд проводит занятия со студентами по страноведению Германии преподаватель П.Бройер. На 2003-2004 учебный год планируется привлечь к работе на факультете преподавателей из университетов Германии и Франции.

Преподавание на факультете ведется на белорусском, русском и языках будущей специальности.

Переживая период становления, факультет испытывает и определенные трудности, несмотря на которые мы по праву занимаем достойное место среди факультетов университета.

Выбор профессии – шаг непростой, очень важный, ведь он определяет будущее, род занятий и образ жизни. Мы искренне рады, что благодаря устремлениям студентов и усилиям преподавателей факультета успешно решается проблема обеспечения школ области молодыми и перспективными педагогическими кадрами.

В.ЯСЭВ,
декан факультета, доцент;
С.СЫРАНКОВ,
студент 2 курса.

ДОВУЗОВСКОЙ ПОДГОТОВКИ И ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ОРИЕНТАЦИИ

Факультэт довузавскай падрыхтоўкі і профарыентацыі МГУ ім. А.А.Куляшова асветы і асветы ў іюле 1997 года. Гэтая мэта факультэта – координацыя работы структурных падраздзяленняў універсітэта, створанага на базе МГУ ім. А.А.Куляшова ў 1990 годзе, забеспячэнне цэльнага працэсу профарыентацыі і асветы, адбору і падрыхтоўкі ў ўніверсітэце моладзі, імаючай схільнасці і задаткі к профарыентацыі і асветы і навуцнаму творчэству ў адпаведнасці з профілем універсітэта.

Факультэт ажыццяўляе падрыхтоўку ўчашэйся і работаючай моладзі праз рэгуліруемую дагаворамі сумесную дзейнасць з Могилевским педагогическим колледжем ім. К.Д. Ушышкаго, Могилевским областным інстытутам пры ўніверсітэце, абласнымі і мясцовымі № 4 (г. Кричев) і № 5 (г. Быхов), Могилевской городской гимназией № 1 пры ўніверсітэце, класічнымі гімназіямі № 2, 3 г. Могилева, сярэднімі школамі горада і

области, другими учебно-воспитательными учреждениями, а также на подготовительном (платном) отделении (очная и заочная форма) и на подготовительных (платных) курсах (дневных-вечерних, заочных), действующих при университете.

За три последних года около 70% выпускников факультета стали студентами МГУ им. А.А.Куляшова, других учебных заведений Республики Беларусь.

В 2002–2003 учебном году на факультете проходят курс обучения более 400 слушателей. Обучение ведется по всем специальностям, существующим в университете. Занятия со слушателями проводят высококвалифицированные преподаватели университета и учебных заведений комплекса при МГУ по специальным учебным программам, более 50% из них имеют ученые степени и звания, являются заслуженными учителями Республики Беларусь.

Прием документов на дневное обучение – с 11 августа по 31 октября, зачисление до 3 ноября 2003 г.; на заочное обучение – с 11 августа

по 30 сентября, зачисление – до 1 октября 2003 г. На подготовительное отделение принимаются лица с законченным средним образованием. Зачисление на ПО проводится по результатам собеседования по предметам вступительных экзаменов. В первую очередь зачисляются абитуриенты, которые успешно сдали вступительные экзамены, но не прошли по конкурсу в университет в текущем учебном году.

Подготовительные курсы работают на платной основе по предметам вступительных экзаменов на все факультеты. Прием заявлений на 8-месячные вечерние курсы с 14 октября 2003 г. по 25 мая 2004 г. и на заочные с 26 октября 2003 г. по 30 мая 2004 г.; на 4-месячные вечерние курсы с 2 февраля по 28 мая 2004 г.; продолжительностью занятий 3 недели: с 4 по 23 июля 2003 г.

Добро пожаловать к нам на факультет!

И.В.ШАРДЫКО,
декан факультета довузавской подготовки и профарыентацыі, доцент.

О результатах проведения вступительного экзамена по биологии в МГУ им. А.А.Куляшова в 2002 году

Вступительный экзамен по биологии в Могилевском государственном университете им. А.А.Куляшова в 2002 году проводился на трех факультетах: факультете естествознания (устно), факультетах физвоспитания и дошкольного воспитания (письменно).

Основные требования к абитуриентам по курсу биологии сформулированы в программе для поступающих в вузы Республики Беларусь.

Анализ ответов показал, что по некоторым разделам биологии абитуриенты продемонстрировали хорошую подготовку. Большинство из них получили положительные отметки по шестибалльной системе. Усвоены основные биологические понятия закономерности и законы живой природы, особенности строения и жизнедеятельности организмов разных систематических групп живой природы, определения и сущность жизненных процессов, вопросы биосоциальной сущности человека, основные гигиенические нормы и правила здорового образа жизни, основы экологии и охраны природы.

В то же время выявлены недостатки в знаниях абитуриентов. Затруднения при ответах в основном были вызваны тем, что учащиеся не умеют правильно оперировать полученными знаниями, использовать их для определения причинно-следственных связей на примере изученных объектов, явлений и процессов живой при-

роды; для анализа особенностей строения и функционирования организмов во взаимосвязи со средой обитания; для связи строения и функций на химическом, молекулярном, клеточном, организменном, популяционно-видовом и биосферном уровнях организации живой материи.

Низкий уровень знаний и ошибки в изложении материала показали учащиеся в области законов наследственности. Большинство не знает формулировок законов, характера расщепления по фенотипу и генотипу, не умеет решать простейшие молекулярно-биологические и генетические задачи, имеются пробелы в знаниях биологической терминологии. Слабые знания обнаружены в ответах о взаимоотношениях в биоценозах, характеристике пищевых цепей, роли растений в аккумуляции солнечной энергии.

Имеются пробелы по вопросам о способах видообразования, движущих силах, результатах и направлениях эволюции, о строении и химической организации клетки, поэтому следует уделить внимание формированию умений соотносить теоретические положения с конкретным материалом.

Ф.П.БОНДАРОВА,
старший преподаватель кафедры биологии.

ЗАСНАВАЛЬНІК

Магілёўскі дзяржаўны ўніверсітэт імя А.А.Куляшова

Рэдактар Л.І.ШЫШАКОВА,

старшы выкладчык кафедры беларускай і рускай моў

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не з'яўляюцца супадаюць з меркаванням рэдакцыі.

АДРАС РЭДАКЦЫІ:

212000, г. Магілёў, вул. Касманаўтаў, 1.

Тэлефон 26-13-83